

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, zast. Mgr. Janem Švarcem, advokátem se sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 7. 2018, č. j. 327/2018-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2021, č. j. 13 A 99/2018 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno usnesení Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 23. 11. 2017, č. j. MHMP 1841132/2017/Bur (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž stěžovateli nebylo prominuto zmeškání lhůty k podání odporu.

[2] Městský soud přisvědčil správním orgánům, že stěžovatel neprokázal závažný důvod, jenž by mu bránil v podání odporu [§ 41 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“)]. Tímto důvodem je nepříznivý zdravotní stav pouze tehdy, brání-li skutečně v provedení zmeškaného úkonu (viz rozsudek ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015 - 28, č. 3215/2015 Sb. NSS). Důvodnost překážky prokazuje žadatel (viz rozsudky ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 As 35/2011 - 54, ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 100/2017 - 46, či ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Azs 14/2019 - 17).

[3] Příkaz, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku v dopravě, mu byl doručen dne 31. 10. 2017, osmidenní lhůta pro podání odporu tedy uplynula dne 8. 11. 2017. Dne 15. 11. 2017 stěžovatel požádal o prominutí zmeškání úkonu, k němuž doložil lékařské potvrzení („výměnný list – poukaz“), podle něhož mu byla od 3. 11. 2017 do 10. 11. 2017 diagnostikována akutní infekce horních dýchacích cest (Dg J06.9),

tedy běžné nachlazení (z potvrzení neplyne, že by průběh onemocnění byl jakkoli nestandardní). Stěžovatel navíc mohl podat odpor (tedy zcela jednoduché podání) prostřednictvím vlastní datové schránky, kterou ve správním řízení používal (popř. neměl-li by k dispozici počítač, mohl jej podat běžným e-mailem pomocí telefonu a následně jej potvrdit). Závažný důvod by nebyl dán ani tehdy, bylo-li by onemocnění doprovázeno horečkou (tedy bylo-li by skutečně pravdivé tvrzení stěžovatele, které poprvé uvedl až v žalobě).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., navrhl jeho zrušení a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[5] Závažný důvod k prominutí zmeškání úkonu byl dán, neboť akutní infekce horních dýchacích cest (Dg J06.9) je pravidelně provázena horečkou (odkázal na odborný článek). Pokud jde o možnost stěžovatele podat odpor prostřednictvím datové schránky, nebylo v řízení zjištěno, zda měl přístup k internetu, navíc jde o otázku irelevantní (obdobně to platí i pro podání odporu e-mailem pomocí mobilního telefonu).

[6] Stěžovatel měl právo na zastoupení advokátem, v prvních dnech nemoci jej však nemohl zajistit. Zároveň před vydáním prvostupňového rozhodnutí neměl možnost se vyjádřit k podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu) a správní rozhodnutí odporují zásadám správního řízení (§ 3 a § 50 odst. 3 správního řádu), k čemuž měl soud přihlídnout z úřední povinnosti.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] NSS z obsahu žaloby (viz č. l. 1 spisu městského soudu) ověřil, že v řízení před městským soudem námitky týkající se práva na zastoupení advokátem a postupu správních orgánů v rozporu se správním řádem (viz bod [6] výše) stěžovatel neuplatnil, ač tak učinit mohl. V tomto rozsahu je proto kasační stížnost nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., přičemž nejde o otázky, jimiž by se měl městský (potažmo kasační) soud zabývat z úřední povinnosti (srov. především usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS, a ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, č. 2288/2011 Sb. NSS; nebo rozsudek ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Ads 80/2012 - 33).

[10] Následně se soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost ve zbývajícím rozsahu svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

pokračování

[11] Vymezením neurčitěho právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o *věci azylu*, resp. o *věci mezinárodní ochrany*, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28, bod 18). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39:

„Přesahem vlastních zájmů stěžovatele ..., je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon.* To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“

[12] Kasační stížnost tudíž NSS přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to *i)* z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo *ii)* v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[13] V projednávané věci soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal.

[14] Podstatou sporu je otázka, zda stěžovatel prokázal závažný důvod, který by mu bránil učinit zmeškaný úkon (podat odpor). K tomu je třeba, aby se jednalo o důvod objektivní povahy, jehož závažnost je třeba posuzovat podle okolností konkrétního případu, přičemž *„nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení lze považovat za závažný důvod ... pouze tehdy, pokud mu skutečně brání učinit zmeškaný úkon“* (viz rozsudek č. j. 7 Asz 13/2015 - 28, včetně citované právní věty). Tímto důvodem může být velmi vážný zdravotní stav (viz rozsudky ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Asz 57/2016 - 36, bod 17, či ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 As 192/2020 - 35, bod 22) nebo hospitalizace z důvodu vážného úrazu (viz rozsudek ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 As 208/2015 - 48). Zároveň je na podatel, aby takový důvod prokázal (viz např. rozsudky č. j. 2 As 35/2011 - 54, č. j. 9 As 100/2017 - 46 a č. j. 7 Asz 14/2019 - 17). K prominutí zmeškání úkonu tak například nepostačuje, doloží-li účastník, že měl vymknutý kotník (distorzi hlezna), aniž by konkretizoval povahu a závažnost svého zranění (viz rozsudek č. j. 7 As 192/2020 - 35, především bod 23).

[15] Stěžovatel ve správním řízení bez bližšího vylíčení uvedl, že mu v podání odporu bránila nemoc, přičemž na podporu svého tvrzení přiložil lékařské potvrzení („výměnný list – poukaz“), v němž je uvedeno *„Dg J06.9 zdravotní stav výše uvedeného pacienta odpovídal v době 3.11.-10.11.2017 pracovní neschopnosti“*. V žalobě k tomu bez bližšího vysvětlení dodal, že měl horečku. Jestliže městský soud dospěl k závěru, že za těchto okolností stěžovatel neprokázal závažný důvod k prominutí zmeškání úkonu, rozhodl zcela v souladu s výše uvedenou judikaturou NSS, jež se spornou právní otázkou již zabývala.

[16] Jelikož úvahy o možnosti podání odporu prostřednictvím datové schránky (popř. pouze e-mailem) nejsou pro závěr městského soudu nosné (nemají na něj vliv), kasační soud se jimi již zvlášť nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu